

**Stručni osvrt na odjevnu komponentu nastupa dječjih grupa
folklornog ansambla „Sesvetska sela“ 08. svibnja 2015.**

U polupraznoj dvorani Narodnog sveučilišta Sesvete koncert je započeo impozantnom scenom svih grupa djece koja sudjeluju u programu. Unatoč sjajnom dojmu sa scene ostaje gorak okus zbog praznine gledališta s obzirom na broj djece – izvođača...

Usljediла je pjesma iz Hrvatskog zagorja „Jankić je dojahal“ uz koju je osmišljena i koreografija koja se odnosi na tekst pjesme, djeca su ju dobro prihvatila i solidno izvela.

Pjesme i plesove Bratine „Lepo moje bratinečko polje“, izvela je starija dječja grupa uzrasta 5. do 8. razreda. Djeca su prema podacima s okruglog stola bila odjevena u kombinacije vlastitih nošnji i onih iz Posudionice, što u cjelini nije izgledalo ujednačeno. Nošnje četiriju djevojčica u bjelinama bile su drastično kraće od ostalih a i međusobno neujednačene u duljinama. Ukoliko se odaberu dva tipa nošnje unutar jedne točke, odstupanja veća od 20 cm u duljini nisu scenski prihvatljiva. Također, bile su prisutne kombinacije dijelova nošnji koji ne idu zajedno. Takve kombinacije mogu se kompromisno prihvatiti ako su korišteni radi ujednačavanja duljine, međutim ni taj kriterij nije se dosljedno poštivao. Budući da se radi o prvoj točki programa, smatram da se problem neujednačenosti duljina može vrlo lako izbjeći polaganjem više pažnje i vremena prije nastupa. Prva nošnja programa uvijek je najurednije odjevena jer prije nastupa ima dovoljno vremena za pripremu.

Duljine košulja dječaka valjalo bi bolje uskladiti kao i frizure koje nisu bile prilagođene sceni.

Dječje igre, pjesme i plesovi Podravine pod nazivom „Svi u kolu mirno stojte“ izvela vrlo su uspješno odjevena skupina djece nižih razreda osnovne škole. Nošnje 17 djevojčica i 5 dječaka bile su primjerene njihovoj dobi iako je bilo odstupanja u duljinama sukanja. Također, primjetna je uporaba najlonskih čarapa što bih preporučila izbjegavati uporabom pamučnih dokoljenki, te lakiranih cipelica koje bi valjalo zamijeniti običnim papučicama. Djevojčice su bile uredno počešljane kao i dječaci koji su imali primjerene frizure.

„Sjedi Ježo u oranju“ izvela je brojna skupina djece vrtičke dobi. Svi su bili uredno počešljani i primjereno odjeveni, osim jednog dječaka koji imao dugu raspuštenu kosu. Scenski je to djelovalo loše pa to ne mogu ne primijetiti, ali mogu razumjeti jer često su voditelji nemoćni budući da su roditelji ti koji odlučuju. Nastupili su bos, što je dosljedno materijalu i podacima s terena, iako se u posljednje vrijeme koriste razne vrste papuča koje nisu autentične, već su scenska prilagodba koja se ustalila. Pitanje vezano za mašnice na rukavima odgovoreno je na okruglom stolu. Odgovoru bih dodala da iako mašnice estetski izgledaju lijepo, preporučila bih njihovo korištenje uz nošnje gdje je to primjerenije, vjernije podacima s terena (npr. Međimurje).

Instrumentalna točka "Furlanska", uspješno nas je provela kroz razne varijante *oberštajera*. Simpatični svirači bili su uredno odjeveni iako sam primijetila dva slučaja frizura koje nisu bile adekvatne za folklorni nastup. Uz to sugerirala bih poravnavanje košulja i kod svirača - mali bračista/gajdaš djelovao je kao da je odjeven u haljinicu, dok je kolega dva mjesta dalje imao evidentno prekratku košulju.

Najstarija dobna skupina djece (od 5. do 8. razreda) koja je izvela koreografiju "Igrajte nam japa" ovaj put je bila puno urednije i skladnije odjevena. Primjetno je da se radi o nošnjama iz vlastitog fundusa, što je potvrđeno na okruglom stolu. Nošnje su bile vrlo lijepo raspoređene, pregače savršeno izglaçane a frizure uredne i lijepe - pravi praznik za oči. Sasvim suprotna situacija onoj s početka koncerta...

Koreografija dječjih igara, pjesama i plesova Baranje "Ja sam junak od Boga" bila je izvedena u jednakim nošnjama kao i točka „Sjedi Ježo u oranju“. Ovdje nemam što dodati na prethodni komentar osim primjedbe o mašnicama na rukavima te pohvaliti primjerene duljine košuljica. Nažalost često su one prekratke i neprilagođene proporcijama djece, no ovdje to nije bio slučaj jer su bile odabrane i raspoređene primjereno. Također, preporučam da se frizure i oglašnja, koliko je to moguće prilagode prikazanom području.

Točku pjesama i plesova Međimurja izvela je srednja skupina, koja je prethodno plesala plesove iz Podravine. Zanimljivo je da je polovina djevojčica bila odjevena savršeno s obzirom na duljine sukanja međusobno te duljine pregača i sukanja. Kod druge polovine rezultat bio ni približno tako dobar. Zaključujem da se u ansamblu itekako vodi računa o tom aspektu odijevanja, međutim potrebno je više osobnog truda i pomoći sa strane (roditelja ili starijih plesača) da bi rezultat bio zadovoljavajući, odnosno ujednačen na razini čitavog ansambla. Preporučam održavanje probe u nošnjama prije samog nastupa ili uoči njega kako bi se stekla potrebna spretnost i rutina. Pohvalila bi odabir boja tibeta jer je postignuta zavidna razina kolorita, koju u međimurju nije lako ostvariti.

Na kraju programa ponovno se predstavila najstarija dječja skupina, ovaj put plesovima iz hrvatskog Zagorja, "Sve ptičice zapjevale". Uvodna pjesma izvedena je statično, zajedno s mlađom dječjom skupinom. Malene solistice bile su odjevene u bjeline čije duljine nisu bile usklađene, a na sebi su imale prevelike prsluke, pa bi predložila upotrebu pojaseva umjesto prsluka u takvim slučajevima. Odabir kombinacije dvaju tipova zagorskih nošnji ne smatram najsretnijim odabirom. Naime, kod dječjih skupina ionako je teško postići ujednačenost zbog različitih proporcija djece, tako da s dva tipa nošnji se to samo dodatno otežava. Budući da se radi o djeci smatram da bi se trebalo težiti jednostavnosti, pogotovo zato jer bi nošnja trebala biti u funkciji plesa. Detalji koji bi pomogao a nije ga bilo bio bi šešir, njime bi se naime uspjelo prikriti jednu neprilagođenu frizuru. Iako je intencija da se djeci ne stavljaju šeširi, u ovoj dobnoj skupini i u ovom slučaju bilo bi scenski prihvatljivije.

Zaključila bih riječima da je ovo bio vrlo uspješan nastup. Vidljiv je veliki trud uložen u odijevanje i odabir nošnji prema proporcijama malenih izvođača. Iznad svega, smatram da je brojnost izvođača najveća vrijednost ovoga nastupa jer su motivirana djeca prvi i osnovni preduvjet za uspjeh. Poboljšanja su moguća u odabiru jednostavnijih varijanti nošnji te u samoj realizaciji odijevanja istih. Većina spomenutih propusta može se popraviti probama u nošnjama kako bi se i djeca i roditelji odnosno oni koji pomažu u odijevanju, osjećali sigurnije i opuštenije.

Ako pogledamo programski koncept programa, možemo vidjeti da su materijalom obuhvaćene samo dvije plesne zone (alpska i panonska), te da su bile izvedene dvije koreografije iz Međimurja. Smatram da bi se trebalo povesti računa o raznolikosti programa kako za gledatelje tako i za izvođače. Poboljšanja koja su potrebna vidim u edukaciji voditelja, prvenstveno u smislu odabira etnokoreoloških područja, zatim odabira vrste materijala te sukladno tome nošnje. Time bi se naravno otvorila vrata postavljanju točaka iz možda ne tako često viđenih područja ili čak istraživanju novih područja, u čemu će zasigurno najviše uživati upravo oni zbog koji ovo sve i radimo – djeca.